

Doktorandské kolokvium 2023

KATEDRY VÝTVARNÉ KULTURY PF UJEP

PROGRAM

9.00–9.30	registrace účastníků
9.30–9.40	zahájení (prof. akad. mal. Mgr. Martin Velíšek, Ph.D.)
9.40–10.05	Mgr. et MgA. Tereza Voštová
10.05–10.30	Mgr. Patricie Bezděková
10.30–10.55	Mgr. Irena Paroubková
10.55–11.20	MgA. Tereza Vlasáková
11.20–11.30	pauza
11.30–11.55	Mgr. Štěpán Jarka
11.55–12.20	Mgr. Lucie Melechovská
12.20–12.45	Mgr. et MgA. Eva Vápenková
12.45–13.30	pauza
13.30	doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc. (host) – Kurikulum ve výtvarné výchově: obsah, tvorba, kompetence, gramotnost

ANOTACE PŘÍSPĚVKŮ

Mgr. et MgA. Tereza Voštová

Reflexe průběžných dat plynoucích z výzkumného projektu „Vizuální projevy teenagerů na sociálních sítích a jejich možné využití ve školním vzdělávání“

Obsah příspěvku je zaměřen na reflexi doposud sebraných dat, která jsou součástí výzkumného projektu „Vizuální projevy teenagerů na sociálních sítích a jejich možné využití ve školním vzdělávání“. Data pocházejí převážně z dotazníkového šetření na školách mezi žáky věkového rozmezí 11–15 let. Převažují data kvantitativního charakteru. Dále jsou doplňována a komparována s daty z výzkumných hloubkových rozhovorů a dalších přílehlavých podkladů, které byly doposud v rámci výzkumu získány a jsou převážně kvalitativního charakteru. Příspěvek se mimo jiné zaměřuje na návaznost kvantitativních a kvalitativních dat.

Projekt číslo: UJEP-SGS-2021-43-008-2 byl podpořen grantem v rámci studentské grantové soutěže na UJEP.

Mgr. Patricie Bezděková

Umělec jako učitel — přehled dosavadních výsledků výzkumu zaměřeného na pedagogické působení A. Veselého

Příspěvek představí aktuální výsledky dizertační práce zaměřené na téma umělec/pedagog v současném českém kontextu, zejména osobnost předního českého umělce/pedagoga Aleše Veselého. Aktuální výsledky zprostředkovávají intuitivní způsob, jak lze nahlížet na výuku umění. Dílčí části jsou zaměřeny na profesní identitu učitele v komparaci s osobností uvedeného umělce. V tomto kontextu je pozornost věnována také osobnímu a uměleckému vyjádření A. Veselého spolu s poznávací perspektivou Johna Searla a taktéž s etickými kvalitami, jelikož etika způsobu výuky a osobní angažovanost tvoří v pojetí výuky A. Veselého velmi podstatný prvek. Uvedené části nám umožňují deskripci pedagogického přístupu A. Veselého. Zároveň jsou dále komparovány s empiricky ověřenými pojetími výuky výtvarné výchovy v českém prostředí spolu s tématem dvojrole umělce/pedagoga v zahraničním kontextu.

ANOTACE PŘÍSPĚVKŮ

Mgr. Irena Paroubková

Edukace výtvarné výchovy na binacionálním a bilinguálním gymnáziu

Autorka se ve svém dizertačním projektu zabývá výukou výtvarné výchovy na dvojjazyčném českoněmeckém gymnáziu v saské Pirně. Ve své práci zkoumá specifické rysy a možnosti edukace výtvarné výchovy v bilingvním prostředí a na základě svého výzkumu stanovuje koncepci předmětu. Protože autorka pracuje na škole jako výtvarný pedagog, nevychází její práce pouze z teoretických poznatků, ale je silně prakticky ukotvená v každodenní školní realitě.

MgA. Tereza Vlasáková

Představení dotazníkového šetření „Strategie a postup práce při výtvarných zadáních v odborných předmětech žáků SŠOS Teplice, p. o.“

Příspěvek prezentuje dotazníkové šetření pro budoucí kvalitativní výzkum vizuálních vzorů a pracovních postupů při výtvarné tvorbě žáků SŠ s grafickým zaměřením. Jedná se o dotazníkové šetření strategií a postupu práce při výtvarných zadáních v odborných předmětech žáků SŠOS Teplice, p. o. Výsledky dotazníku poslouží jako kontrola metod a postupů pro budoucí výzkum, jehož výsledky by se daly uplatnit ve výuce.

ANOTACE PŘÍSPĚVKŮ

Mgr. Štěpán Jarka

Rešerše prvotních evropských matematických konceptů

Dizertační práce se zaměřuje na hledání potenciálu průřezových témat mezi výtvarnou, matematickou a infromatickou vzdělávací oblastí. Primárně v konceptu RVP pro druhý stupeň ZŠ. Klíčovými pojmy jsou základní výtvarné komunikační prvky — bod, linie, plocha, které však současně odkazují na filosoficko-matematické koncepty filosofů pracujících s geometrií, schematizací a jiné. Právě komparace výtvarného a matematického pohledu na tutéž oblast bude představovat jisté východisko projektu. Navazovat bude způsob prezentace těchto (identických) elementů ve výuce výtvarné výchovy a ve výuce matematiky a geometrie. Celá práce bude jasně koncipována z pohledu učitele výtvarné výchovy s ohledem na rozvoj vizuální a matematické gramotnosti a kreativního myšlení.

Aktuálně řešená část tématu práce je zaměřena na vyhledávání podkladů a tvorbu rešerší o prvotních filosofech spjatých s matematikou a geomantií jako je například Thales, Pythagoras a jeho žáci Hippokrates a Euklides. Tito filosofové jsou tvůrci základů evropské matematiky a geometrie. Bohužel až na Euklida se jejich díla dochovala jen ve fragmentech či jen ve fragmentech opisů jiných filosofů.

Mgr. Lucie Melechovská

Mapování nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků 2. stupně ZŠ a SŠ v oblasti výtvarné výchovy

Příspěvek představuje plán dizertačního projektu zaměřený na výzkum v oblasti kvality programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků 2. stupně ZŠ a SŠ v oboru výtvarná výchova. Konkrétně bude prezentován rámec projektu a zvolená metodologie spolu s aktuální fází řešení projektu věnující se mapování škol a zařízení poskytujících další vzdělávání pedagogických pracovníků v tomto oboru v rámci České republiky, díky čemuž bude nastaveno východisko pro definování výzkumného vzorku této studie. Závěr bude věnován směřování dizertačního projektu a činnosti studenta v 1. ročníku studia.

ANOTACE PŘÍSPĚVKŮ

Mgr. Eva Vápenková

Krajina jako prostor pro výtvarnou redukci

(Krajina jako východisko pro výchovnou a vzdělávací strategii k osvojení klíčových kompetencí)

Krajina — kraj — okraj — to, co vidíme před sebou od kraje ke kraji. Jakým způsobem (krajinu) vidíme? Krajinu nemáme nikdy k dispozici celou zároveň. Obraz krajiny je pouze přiblížením se předloze. Každý, kdo někdy zkoušel výtvarně zachytit krajinný námět, se musel potýkat s jistou mírou redukce. Na rozdíl od abstrakce, jejíž podstatou je odhmotnění, je redukce způsob, jak co nejintenzivněji vysublimovat podstatu. Redukce je proces, který začíná dříve, ještě než se zamýšlíme nad konkrétním motivem. Redukce vždy ponese stopy toho, kdo redukuje. Je možné se výtvarné redukci naučit? Schopnost reduktivního myšlení souvisí s naší prožitou vizuální zkušeností, ale i s percepčními schopnostmi mozku. Odpovědi na otázky o schopnosti a potřebě reduktivního myšlení mohou poskytnout výzkumy na poli neurovědy v oblasti vnímání a uchopení nefigurativní skutečnosti.

HOST

doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc.

Kurikulum ve výtvarné výchově: obsah, tvorba, kompetence, gramotnost

Přednáška se zabývá kurikulem (nejen) ve výtvarné výchově jako spojnicí mezi školní praxí, teorií a vzdělávací politikou. S oporou o Hawthornové (2007) modifikaci Gombrichova pojetí schémat v historii umění a o teoretické vymezení expresivní tvorby analyzuje vztahy mezi kulturní kompetencí, vizuální gramotností a očekávanými výstupy v kurikulárním programu.